

Atsatiopriini

Käyttötarkoitus

Nivelreuman, systeemisen lupuksen (SLE) ja joskus muidenkin sidekudossairauksien pitkäaikaishoito. Käytetään joskus myös lasten reumasairauksissa.

Lääkevalmiste ja vaikutustapa

Atsatiopriinia (**Azamun®**, **Imurel®**) sisältävät tabletit (25 ja 50 mg) rauhoittavat niveltulehdusta ja estävät sen etenemistä. Sidekudostaudeissa oireet lievittyvät ja esimerkiksi munuaisvaurio saattaa estyä. Atsatiopriini ei välittömästi lievitä kipuja. Vaikutus tulee 2 - 4 kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta. Atsatiopriini kuuluu solunsalpaajien lääkeryhmään.

Lääkkeestä saa erityiskorvauksen (65%) lääkärin lausunnon perusteella.

Annostus

Hoitoannos määrätään tavallisesti potilaan painon mukaan (enintään 2,5 mg/kg/vrk), tavallinen hoitoannos on esimerkiksi 150 mg vuorokaudessa. Aloitusannos on joskus pienempi. Hoito voi kestää vuosia.

Lääkkeen ottaminen

Atsatiopriini otetaan runsaan nestemäärän kera yksi tabletti kerrallaan. Jos lääke aiheuttaa pahoinvointia, on suositeltavaa ottaa se ruokailun yhteydessä. Jos jokin annos unohtuu, on mahdollista seuraavalla kerralla ottaa kaksinkertaisen annoksen.

Haittavaikutukset

Tavallisimmat sivuvaikutukset ovat vatsavaivat ja pahoinvointi. Myös ihottumaa voi esiintyä. Joskus tavataan maksaan kohdistuvia sivuvaikutuksia. Ne voivat olla vakavia, joten kohoavia maksan toimintakokeiden (ALAT ym.) tuloksia ei saa väheksyä. Vakavimpia sivuvaikutuksia ovat verimuutokset, esimerkiksi valkosolujen (leukosyyttien) väheneminen. Hiustenlähtö ja kuumeilu ovat hyvin harvinaisia sivuvaikutuksia.

Atsatiopriini saattaa heikentää elimistön puolustautumista infektiosairauksia vastaan. Infektiot on hoidettava huolella. Esimerkiksi virtsainfektion tai kuumeisen hengitystietulehduksen yhteydessä hoito on syytä keskeyttää. Leikkausten yhteydessä hoito suositellaan lopetettavaksi viimeistään viikkoa ennen leikkausta ja aloitetaan uudelleen noin kaksi viikkoa leikkauksen jälkeen.

Vaikka kyseessä on solunsalpaaja, atsatiopriini ei aiheuta hedelmättömyyttä ja syöpäsairauksien kehittymisen riski on melko vähäinen.

Allopurinolia (kihtilääke) samanaikaisesti käyttäville atsatiopriinia voi antaa vain pieninä annoksina, koska allopurinoli estää atsatiopriinin poistumista elimistöstä. Tällaista yhdistelmähoitoa on vältettävä. Lisäksi atsatiopriini vähentää siklosporiinin imeytymistä.

Rokotuksista on syytä huolehtia suositusten mukaisesti. Eläviä taudinaiheuttajia sisältävien rokotusten antamista on vältettävä hoidon aikana.

Raskaus ja imetys

Atsatiopriini saattaa häiritä raskauden kulkua. Sikiövaurion riskiä pidetään vähäisenä. Raskauden ja imetyksen aikana atsatiopriinia voidaan antaa, jos vaikea sidekudostauti sitä edellyttää. Siittiöiden laatu saattaa heikentyä, mutta miesten osalta erityiset toimet perhesuunnittelun suhteen eivät todennäköisesti ole tarpeen.

Sekä naisten että miesten kohdalla on kaikissa tapauksissa mietittävä, onko lääkitys niin tärkeä, että mahdolliset riskit voidaan hyväksyä.

Hoidon seuranta

Kolmen ensimmäisen kuukauden aikana otetaan täydellinen verenkuvaa ja maksan toimintakoe (ALAT) 3 viikon, 6 viikon ja 12 viikon kuluttua lääkityksen aloittamisesta. Riippuen laboratoriokokeiden tuloksista seurantakokeet tehdään tämän jälkeen 3-6 kuukauden välein. Lasko ja CRP tutkitaan tarvittaessa ja vastaanottokäyntien yhteydessä, jolloin lisäksi AFOS, KREA ja virtsakoe.

[Lääkehoidon seurantataulukko](#) löytyy Terveyskylän Reumatalon sivuilta.

Päivitetty 7.8.2019